

Весільний рушник – символи та їх значення

Весільний рушник – це оберіг, що має своєрідну магичну дію: він покликаний оберігати новостворену родину від впливу зовнішніх негативних факторів та захищати її майбутніх дітей. Тому до вибору орнаменту рушника потрібно віднестись досить зважено, навіть якщо ви ставитесь до цього достатньо скептично

В народі кажуть: "Береженого – Бог береже!", а тому дослухатись до порад наших предків, думаю, буде незайвим. Вишите полотно означає життєву дорогу. І разом із вибраними елементами вишивки рушника, можливо, ви закладаєте підвалини майбутнього подружнього життя та своєї долі загалом. То ж будьте обачні!

ulianka.te.ua

Горнятко (Вазон) та Берегиня – це український етнічний обереговий знак. До орнаменту входять Вазон (великі квітучі гілки із птахами) та Берегиня (стилізована жіноча фігура або ж могутня квітка). Ця дивовижна та загадкова квітка несе в собі декілька значень: це і життєдайна Матір-природа, і жінка-Мати, яка дарує світові нове життя, і Дерево Життя, що символізує створену чітку систему Всесвіту. І вся ця велич скромно укоренилась у маленькому земному горнятку, як доказ того, що усе живе на планеті є невід'ємною частиною Вселенського буття.

Як правило, вишивали цей символ червоними нитками, що знаменує собою очисний вогонь та сонце, і пов'язувався він із захисною магією, слугував оберегом та використовувався при енергетичному очищенні та лікуванні людей.

Калина – дерево українського роду, що символізує вірність, відродження, надію, а ще – це символ жіночої вроди, сили та здоров'я. На теренах України гілку калини потайки дарувала дівчина майбутньому нареченому на знак згоди вийти заміж. У давні часи

калину пов'язували із створенням Всесвіту, з вогняною трійцею: Сонцем, Місяцем та Зорями. Тому й ім'я її походить від старослов'янської назви Сонця – "Коло". А через свій червоний колір ягід калина стала ще й символом крові та безсмертного роду. **Дуб** – символ чоловічої сили, оберіг життєдайної сили свого роду. Це священне дерево, що уособлює собою Перуна, бога сонячної чоловічої енергії, життя та розвитку. Тому парубки та чоловіки завжди мали при собі цей оберіг.

Виноград – це символ достатку, працьовитості, благополуччя та душевного спокою. Сад-виноград символізує життєву ниву, на якій чоловік – це сіяч, а жінка має вирощувати дерево їхнього роду та доглядати за ним.

Мак – символ збереження і продовження свого роду. А тендітна квітка маку означає невмирущу пам'ять народу. В давні часи вірили, що поле після битви навесні вкривалося маками. А дівчата, в сім'ях яких були загиблі, вишивали маки та вдягали віночок із семи маків, тим самим даючи обіцянку оберігати та продовжити свій рід.

А ще з давніх-давен в Україні повелася традиція святити мак та обсіпати ним рідних, худобу та помешкання, оскільки люди вірили у магічну силу маку та його здатність захищати від усякого зла.

Лілея – це жіночий знак, символ дівочої чарівності, чистоти та цноти. Якщо уважно придивитись до узору лілеї, то можна вгледіти силуети двох пташок, які є знаком любові та парубання. Досить важливими елементами у вишивці лілеї є листок та пуп'янок, які є невід'ємною частиною орнаменту та створюють непорушну композицію триєдності: народження, розвиток та безперервність життя.

Іноді у вишивці над квіткою присутні **краплі роси**, що символізують запліднення.

В орнаменті лілею може доповнювати знак, подібний до хреста. Він є магічним та несе в собі благословення пари на утворення сім'ї, оскільки ще з прадавніх часів хрест символізує поєднання сонячної батьківської та водної материнської енергій. А саме лілея уособлює водну енергію, що підтверджує й сама давня назва квітки – "крин", яка є, до

речі, однокореневою зі словом "криниця".

Мальва (рожа) – давній оберіг роду та дому від злого ока. За народним повір'ям, добрі душі наших предків оселяються на мальві та охороняють нас. Раніше до мальви зверталися із такими словами: "Благослови, берегиня-мальво, день новий зустріти, радості дождати, всіх і все любити і ніколи не грішити".

Троянда (ружа) – королева квітів, яку шанують в багатьох країнах світу, є символом невмирущої краси і величі, вдячності, благополуччя, безсмертя. А ще говорять, що троянда – провісниця щастя.

Рослинні орнаменти із трояндами означають безперервний сонячний рух та постійне його оновлення. В них: листочки – символ основи, нескінченності життя; квітка, що розпустилась, – символ краси та процвітання; пуп'янок – символ зародження нового життя, продовження роду.

Якщо ж троянди включені до геометричного узору, то тоді це не просто квіти, а квіти-зорі, що передають уявлення людей про систему Всесвіту та непорушні закони буття.

Хміль – це символ розвитку, розквіту, молодого буяння та любові, а ще – безбідного життя. За словами народної пісні, готовність парубка одружитися означає "витися", а для дівчини готовність вийти заміж – "пучечки в'язати".

Вінець – символізує життєву дорогу, яка має продовжуватись. Тому на весільних рушниках вишивають так, щоб він не був замкненим, як коло. Посередині вінця можна вишити ініціали молодих (з урахуванням нового прізвища нареченої). А над вінцем – корону, яка є аналогією корони, що тримають над головами молодят під час вінчання у церкві.

Павичі – або жар-птиця, яка символізує сонячну енергію життя і є птицею сімейного щастя. Також павичі є символом безсмертя, оскільки, за древнім повір'ям, його м'ясо не піддається тлінню. На весільних рушниках над ними вишивають вінок або вінець, або ж вони самі можуть входити до орнаменту вінця.

Лебідь і лебідка – символ безмежного кохання і непорушної вірності. За повір'ям, лебеді, з Божої волі, володіють таємницею вічного кохання, за якою за вірність і жертвність закоханим дарується духовне безсмертя. Як досягти вічного кохання – лебеді співають у своїй лебединій пісні. Та, щоб зрозуміти цю пісню, людина має навчитись лебединої вірності.

Соколи, голуби та півні – символізують наречених. Та потрібно мати на увазі, що на весільному рушнику птахи повинні бути розташовані голівками один до одного. Вони можуть або тримати у дзьобиках ягідку калини, або сидіти біля коріння дерева, що, в свою чергу, є символом сім'ї.

В давнину, якщо дівчина відмовляла парубкові, то підносила сватам рушника, на якому пташки сиділи, відвернувшись один від одного.

Ластівка – це завжди добрий провісник. Саме вона переймається тим, щоб людина не прогавила свій сприятливий момент для одруження, а також для зміцнення господарства.

Зозуля та соловей! – На весільних рушниках цих пташок вишивати не можна! Соловей – символ парубоцького, холостого життя, щоб дівчата вились. А зозуля – символ незаміжньої жінки або ж вдови.

Сонце та Вода – знаки, якими пронизана вся українська вишивка. Досить часто Сонце зображають у вигляді восьмикутної зірки або квітки, а знак Води передають у вигляді паралельних хвилястих ліній, завитків, або ж він схожий до вуза, що скрутився. Це дві стихії, що створили життя на землі та уособлюють собою материнську водну та батьківську сонячну енергії.

Символ Матері – це головний символ на рушниках і, частіше за все, він зображений у вигляді восьмикутної зірки. Оформлює цей знак стилізована гірлянда із квітів, що символізує велич Матері, її особливу роль у продовженні життя. Також материнським символом може бути велика фантастична квітка, або ж фігура, подібна до жіночої, із піднятими догори руками на знак благословення.

Ромби – найбільш поширений орнамент української вишивки, який уособлює богиню землі, є гарним захисним символом, що приносить щастя та сприяє родючості.

Побажання "На щастя", "На долю", "Хліб-сіль" та ін. – вишивають ПІД основним малюнком!

Це є найбільш вживані елементи орнаментів, що можуть використовуватись у вишивках рушників, зокрема весільних. І на них перелік символів не вичерпується.

[Джерело](#)
[Спадщина Предків](#)